

Velké podniky a jejich ústředí a pobočky v České republice

Petra Daníšek Matušková
VŠB-TU OSTRAVA, Ekonomická fakulta,
Katedra regionální a environmentální ekonomie

OBSAH

- Úvod
- Cíl příspěvku
- Metodická východiska
- Výsledky
- Závěr

Úvod

- Lokalizační rozhodování podniků má jednoznačný vliv na prostorovou strukturu území.
- Rozličná důležitost lokalizačních faktorů pro podniky a pro jejich pobočky.
- Rozličná důležitost lokalizačních faktorů pro tuzemské a zahraniční firmy.

Cíl příspěvku

Cílem příspěvku je analýza a zhodnocení vlivu lokalizačních faktorů na rozhodování velkých podniků o umístění svého ústředí a poboček v České republice.

Použité metody

- Analýza na základě předchozího dotazníkového šetření.
- Velikost podniků měřena obratem firmy.
- Zaměření na české i zahraniční společnosti.
- Základní soubor tvořilo **190** podniků, **22** lokalizačních faktorů.
- Míra návratnosti **28 %** (53 dotazníků – 76 % zahraniční vlastníci, 27 % tuzemští vlastníci).
- Pro hodnocení lokalizačních faktorů byla použita Likertova škála v rozmezí od **-3 do +3**.

Výsledky

Lokalizační faktor	Pořadí / průměrné procentuální hodnocení důležitosti lokalizačního faktoru ovlivňující lokalizaci:							
	ústředí tuzemských firem		poboček tuzemských firem		ústředí zahraničních firem		poboček zahraničních firem	
Infrastruktura	1.	88,8	1.	88,3	1.	88,2	2.	86,8
Geografická poloha	2.	83,3	2.	86,6	2.	86,3	1.	87,3
Aglomerační výhoda	3.	77,8	4.	76,0	3.	80,6	5.	79,0
Blízkost zákazníků	4.	76,8	6.	73,3	5.	78,0	3.	80,3
Blízkost dodavatelů	5.	76,3	3.	76,6	4.	79,6	6.	78,5
Kvalita podnikatelského prostředí	5.	76,3	5.	75,0	6.	76,8	7.	77,5
Dostupnost a množství pracovní síly	6.	73,6	7.	71,6	7.	74,8	8.	76,5
Dostupnost nerostných surovin	7.	69,5	7.	71,6	8.	73,6	10.	75,5
Kvalita místní pracovní síly	7.	69,5	8.	70,0	8.	73,6	4.	79,8
Nízké mzdové požadavky	8.	68,0	7.	71,6	9.	72,8	9.	76,0
Blízkost a koncentrace příbuzných oborů	9.	66,6	9.	68,3	9.	72,8	11.	71,5
Cena pozemků	9.	66,6	9.	68,3	10.	72,0	14.	69,2
Celostátní politiky	10.	65,3	12.	61,2	11.	71,5	15.	68,2
Prestiž a pověst území	11.	63,8	10.	66,6	11.	71,5	13.	69,6
Blízkost konkurence	11.	63,8	9.	68,3	12.	70,2	11.	71,5
Ochota manažerů ke stěhování	11.	63,8	11.	61,6	13.	67,5	12.	71,0
Kvalita životního prostředí	12.	59,6	15.	55,0	13.	67,5	17.	55,0
Blízkost decizních orgánů	13.	58,3	13.	60,0	14.	66,6	14.	69,2
Systém veřejné správy	13.	58,3	14.	56,6	15.	57,8	14.	69,2
Dáno historicky	14.	52,8	16.	46,6	16.	57,0	16.	60,3
Možnosti sportovního využití	15.	41,6	18.	38,3	17.	47,3	19.	44,2
Možnosti kulturního využití	15.	41,6	17.	43,3	18.	44,2	18.	45,2

Závěr

- Rozhodující význam pro tuzemské i zahraniční firmy při zakládání ústředí a poboček mají tradiční lokalizační faktory jako je geografická poloha a infrastruktura.
- Zahraniční vlastníci začínají akcentovat nové faktory konkurenceschopnosti jednotlivých území (tzv. měkké lokalizační faktory).
- Při zakládání ústředí vnímají tuzemští vlastníci intenzivněji klasické tvrdé lokalizační faktory.
- V případě zakládání poboček jsou klasické i měkké lokalizační faktory vnímány rozdílně tuzemskými a zahraničními vlastníky.

Literatura

- DAMBORSKÝ, M., WOKOUN, R., (2010). Lokalizační faktory malého a středního podnikání v podmínkách ekonomiky ČR. *E+M Ekonomie a Management*, vol. 13, no. 2, pp. 32-43. ISSN 2336-5604.
- DUNNING, J. H., LUNDAN S. M., (2008). *Multinational enterprises and the global economy*. 2nd ed. Cheltenham: Edward Elgar. ISBN 978-1-84376-525-7.
- FOTHERGILL, S., GUY, N., (1990). *Retreat from the regions: corporate change and the closure of factories*. London: Jessica Kingsley Publishers. ISBN 1-85302-100-8.
- LYONS, D. I., (1994). Changing patterns of corporate headquarter influence 1974-89. *Environment and Planning A*, vol. 26, pp. 733-747, ISSN 0308-518X. DOI 10.1068/a260733.
- MAIER, G., TÖDTLING, F., (1997). *Regionálna a urbanistická ekonomika: teória lokalizácie a priestorová štruktúra*. Bratislava: Elita. ISBN 80-8044-044-1.
- MASSEY, D., (1995) *Spatial Divisions of Labour: Social Structures and the Geography of Production*. London: Macmillan. ISBN 0-333-59493-2.
- SLACH, O., RUMPEL, P., KOUTSKÝ J., (2008). Mění se význam měkkých a tvrdých faktorů rozvoje. In Klímová, V. (eds.) *XI. International Colloquium on Regional Sciences*. Brno: Masaryk University, pp. 15-23. ISBN 978-80-210-4625-2.
- SUCHÁČEK, J., (2015a). Large Enterprise Branches: The case of the Czech Republic. *Economics & Sociology*, vol. 8, no. 4, pp. 851-857, ISBN 978-80-248-3172-5. DOI: dx.doi.org/10.14254/2071-789X.2015/8-4/6.
- SUCHÁČEK, J., (2015b). Lokalizace poboček největších podniků v České republice z kvalitativního pohledu. In Klímová, V., Žitek, V. (eds.) *XVIII. International Colloquium on Regional Sciences*. Brno: Masaryk University, pp. 103-107. ISBN 978-80-210-7861-1. DOI: 10.5817/CZ.MUNI.P210-7861-2015-12.
- SUCHÁČEK, J., BARÁNEK, P., (2011). Headquarters of Largest Enterprises in the Czech Republic from Regional Perspective. In Jircikova, E., Pastuszkova, E., Svoboda, J. (eds.) *Finance and the Performance of Firms in Science, Education, and Practice*. Zlín: Tomas Bata University, pp. 469-478. ISBN 978-80-7454-020-2.
- VAN DIJK, J., PELLENBARG, P., (1999) The demography of firms: progress and problems in empirical research. In: van Dijk, J. and Pellenbarg, P. (eds.) *Demography of firms. Spatial dynamics of firm behaviour*. Groningen: Rijksuniversiteit, pp. 325-337, ISBN 90-6809-285-5.

DĚKUJI ZA POZORNOST